

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-295-1-132>

MANAGEMENT OF FINANCIAL RESOURCES AT THE ENTERPRISE

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Сукупність видів управлінської діяльності, спрямованих на ефективне результативне використання ресурсів для досягнення певних спільних цілей являє собою менеджмент.

До ресурсів, які знаходяться в управлінні на підприємствах, відносяться: матеріальні ресурси (земля, будинки, приміщення, обладнання, оргтехніка, транспорт, засоби комунікації); фінансові ресурси (рахунки у банках, готівка, цінні папери, кредити); людські ресурси (персонал).

Сукупність форм, методів і засобів управління грошовими ресурсами та грошовими відносинами з метою максимізації прибутку є фінансовим менеджментом.

Основною метою управління фінансово-господарською діяльністю будь-якого підприємства, є вирішення де, коли і як використовувати сформовані фінансові ресурси для ефективного розвитку виробництва та максимізації прибутку. Щоб існувати в ринкових умовах і не допустити банкрутства підприємства, потрібно вміти управляти його фінансовими ресурсами [1, с. 65].

Проблеми управління фінансовими ресурсами мають місце на кожному підприємстві, оскільки забезпеченість фінансовими ресурсами є визначальним фактором здійснення процесу господарської діяльності суб'єктами господарювання.

Підприємство, розробляючи стратегію свого розвитку, формує концепцію управління фінансово-господарською діяльністю, спрямовану на отримання та поступове збільшення економічного ефекту від такої діяльності.

Відомо, що забезпечення підприємницької діяльності фінансовими ресурсами тісно пов'язане з категоріями – «фінансовий механізм» та «фінансове забезпечення», що визначають сутність управління фінансовими ресурсами підприємств. Для цілей ефективного використання фінансових ресурсів підприємства та з метою реалізації процесу управління фінансами підприємств застосовується фінансовий механізм. Система управління фінансовими ресурсами підприємства є складовою фінансового механізму підприємства.

Фінансовий механізм, з точки зору управління, є функціонуванням безпосередньо фінансів підприємств, а з другого боку, це сукупність методів, форм, інструментів, прийомів і важелів впливу на стан та розвиток підприємств.

Спроможність підприємства досягти успіху на ринку залежить від ефективності управління його фінансовими ресурсами. Добре організоване управління є необхідною складовою для їх успішної роботи в умовах жорсткої конкуренції.

Управлінню фінансовими ресурсами підприємств притаманні певні властивості: 1) безперервність; 2) циклічність; 3) послідовність його етапів; 4) динамічність [2, с. 135].

В управлінні фінансовими ресурсами підприємства необхідно дотримуватись узгодженості термінів фінансових операцій; платоспроможності; рентабельності інвестування; збалансування ризиків; врахування потреб ринку; максимізації рентабельності.

В управлінні фінансовими ресурсами підприємств можна виділити три рівні: стратегічний, тактичний та оперативний [3, с. 60].

В межах стратегічного управління фінансовими ресурсами підприємств керівники визначають стратегічні показники для усього підприємства, планів та прогнозів через систему стратегічних звітів, які містять ряд ключових фінансових показників (стандартів чи нормативів). Відносно цих показників вимірюється ефективність роботи підприємства з досягнення встановлених стратегічних цілей [4, с. 146].

Однією з основних проблем управління фінансовими ресурсами підприємств на тактичному (функціональному) рівні є передача відповідальності за виконання специфічних фінансово-економічних показників тим керівникам окремих напрямків, наприклад, які відповідають за закупівлю сировини та матеріалів; виробництво та збут (відвантаження) продукції та ряд інших специфічних операцій. У відповідності з покладеними на керівників тактичного рівня завдань управління фінансовими ресурсами здійснюється з допомогою системи планів та управлінських звітів по напрямкам та основним підрозділам під загальним керівництвом замісників директорів з економіки та фінансів та стратегічного планування.

Опрацювання значної кількості публікацій дозволило зробити висновок, що управління фінансовими ресурсами підприємств трактується як один із ключових чинників організації виробничо-господарської діяльності підприємства, діяльності, що спрямована на оптимізацію фінансового механізму підприємства, координування фінансових операцій, забезпечення їх впорядкування.

На рівні підприємства управління фінансовими ресурсами повинно розглядатися як адаптивний механізм, за допомогою якого воно постійно перебудовується в процесі пошуку найбільш ефективних зв'язків з навколишнім економічним середовищем.

Для ефективного функціонування системи управління фінансовими ресурсами підприємства необхідно використовувати сучасну методологію управління фінансами, засновану на певних засадах.

Основні загальні принципи управління підприємством:

1. Принцип економічної ефективності.
2. Орієнтація на стратегічні цілі розвитку.
3. Високий динамізм керування (гнучкість).
4. Альтернативність.
5. Оптимізація основних фінансових показників

До основних завдань управління фінансами підприємства можна віднести: формування достатнього обсягу фінансових ресурсів; забезпечення найбільш ефективного використання фінансових ресурсів; оптимізацію грошових потоків; максимізацію прибутку за допустимого рівня фінансового ризику; забезпечення постійної фінансової рівноваги підприємства; сталі темпи зростання економічного потенціалу підприємства; мінімізацію витрат та ін. [5, с. 29].

Формулювання завдань загалом залежить від технології, розмірів підприємства, ситуації на ринку, економічних, політичних факторів та інше.

Шляхи реалізації завдань управління фінансовими ресурсами мають визначатися фінансовою політикою підприємства залежно від конкретних умов та особливостей діяльності кожного суб'єкта господарювання.

Раціональне управління фінансовими ресурсами підприємств повинно включати наступні етапи:

- виявлення та формулювання проблеми чи задачі управління фінансовими ресурсами підприємств, що повинна бути вирішена на базі використання минулого досвіду та наявних даних;
- прийняття управлінського рішення щодо використання фінансових ресурсів та його реалізація;
- аналіз результатів прийнятого рішення з погляду можливих способів його модифікації чи зміни, а також врахування його результатів в процесі нагромадження досвіду, який може бути використаний в майбутньому.

Література:

1. Хачванкян В.В. Менеджмент предприятия : Учеб.пособие. Київ : Знання, 2005. 422 с.
2. Бердар М.М. Управління процесом формування і використання фінансових ресурсів підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2008. № 5. С. 133-138.
3. Гуляєва Н.М., Сьомко О.В. Фінансові ресурси підприємств. *Фінанси України*. 2003. № 12. С. 58-62.
4. Хотомлянський О.Л. Теоретичні основи управління фінансовими ресурсами підприємств. *Актуальні проблеми економіки*. 2007. № 2. С. 145-151.
5. Хрущ Н. Аналіз та оцінка рівня прибутковості фінансових ресурсів підприємства. *Економіст*. 2007. № 7. С. 28-31.